

Δημιουργική γραφή

ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΛΕΥΣΕΩΣ

Ο χαρακτήρας της αφήγησης

- ▶ Με την αφήγηση εξιστορούμε ένα αξιοσημείωτο συμβάν του παρελθόντος με ορισμένη (αιτιακή ή παράλογη, χρονική ή αναχρονισμένη) σειρά των περιστατικών που το στοιχειοθετούν .
- ▶ Αποτέλεσμα μιας αφήγησης είναι το αφήγημα (παραμύθι, μύθος, διήγημα, μυθιστόρημα κ.ά.). Γράφοντας «αξιοσημείωτο» εννοούμε το συμβάν που ελκύει το ενδιαφέρον επειδή είναι απροσδόκητο ή, αλλιώς, επειδή η σημασία του ξεφεύγει από τα συνηθισμένα ή τα παραβιάζει: Για παράδειγμα «Ο γάτος ήπια το γάλα του» δεν είναι αξιοσημείωτο συμβάν · «Ο γάτος ήπια το γάλα του κι άρχισε να καθαρίζει», όμως, είναι αξιοπερίεργο, γι' αυτό και θέλουμε να μάθουμε περισσότερα για τον γάτο που ξαφνικά συμπεριφέρεται σαν κότα.

Τα τρία συστατικά της ιστορίας

- ▶ Το **σκηνικό, οι χαρακτήρες και η υπόθεση** είναι τα τρία στοιχεία που συνθέτουν την μικρή ή μεγάλη ιστορία που διαβάζουμε ή που σκοπεύουμε να γράψουμε.
- ▶ Με το **σκηνικό** τοποθετούμε την ιστορία σε τόπο ή/και σε χρόνο (σ' ένα πάρκο, σε μια σκάλα ·)

Χαρακτήρες, υπόθεση

- ▶ Γενικά μιλώντας εδώ, ο χαρακτήρας του ήρωά μας προκύπτει από αυτά που έκαμε ή που λέει ή που λένε γι' αυτόν οι άλλοι· «Ο Γιώργος είναι καλό παιδί, παίζει καλό μπάσκετ και εκτιμά τους μουσικούς» είναι πληκτική δήλωση του αφηγητή, ενώ <<τον Γιώργο τον λάτρεψε όλο το σχολείο για τα πέντε τρίποντα που πέτυχε την Κυριακή>> παρουσιάζει τον ήρωα μέσα από την κρίση των τρίτων. Ή «Ο Γιώργος έβγαλε το τελευταίο ευρώ που είχε στην τσέπη του και το έριξε στην θήκη του βιολιού του πλανόδιου οργανοπαίχτη>> παρουσιάζει μια πράξη του Γιώργου σε δράση.
- ▶ Η υπόθεση είναι η διαδρομή της ιστορίας από την αρχή προς το τέλος της. Μπορεί να είναι απλή(π .χ. το πρώτο μου αγωνιστικό ποδήλατο)ή σύνθετη (δύο ένοπλοι κουκουλοφόροι ληστεύουν το ταχυδρομείο, τραυματίζουν τον φύλακα και προσπαθούν να διαφύγουν με αγωνιστικά ποδήλατα»).

Λεπτομέρειες

- Οι λεπτομέρειες πρέπει να είναι λειτουργικές, δηλαδή στρατευμένες στην εξέλιξη της ιστορίας.

Πρώτον, πρέπει να είναι **σχετικές**: αν το θέμα είναι η έκρηξη καυσίμων στο βενζινάδικο, θα περιγράψουμε τον τόπο, όπου συνέβη το δυστύχημα, και όχι το νόστιμο τσιζ-κέικ της γιαγιάς.

Δεύτερον, πρέπει οι λεπτομέρειες να **συμβάλλουν στην ένταση της εντύπωσης**: ένας συνταξιούχος που δεν είχε πάψει, όμως, να αγαπά την επιχείρηση όπου εργάστηκε επί σαράντα χρόνια, προειδοποίησε για το φοβερό ενδεχόμενο, καθώς είχε προσέξει ότι τα πουλιά μαζεύονταν πάνω σε ένα ντεπόζιτο.

Οδηγίες για το ξεκίνημα

- ▶ Η **εναρκτήρια φράση** μπορεί να σχετίζεται με το κύριο θέμα είτε να είναι άσχετη από αυτό.
- ▶ να είναι ένα **ξάφνιασμα**, μια ερώτηση/απορία, μια δήλωση, μια κραυγή, μια περιγραφή, ένα παιχνίδισμα γλωσσικό ή νοηματικό
- ▶ Μπορεί εξάλλου να πατά σε στερεότυπες φόρμες και μέσα από εκεί να τολμά τις ανατροπές της.
- ▶ Μπορεί να είναι ρεαλιστική, μυθοπλαστική, σουρεαλιστική, αλληγορική-κυρίως πρέπει
- ▶ να **προκαλεί το ενδιαφέρον**, αλλιώς ο αναγνώστης μας θα βαρεθεί και θα σταματήσει το διάβασμα.

Οδηγιών συνέχεια.....

- ▶ Η ελκυστική αρχή, που είναι το ήμισυ του παντός, πρέπει να είναι τόσο αόριστη, ώστε :
 - να αφήνει τέτοια ερεθιστικά κενά-όσο χρειάζεται για να παρασύρουμε
 - τον αναγνώστη να διαβάσει και τα παρακάτω ·
 - με τις πρώτες κιόλας φράσεις παρουσιάζουμε μια εκκρεμότητα που
 - προκαλεί την περιέργεια του αναγνώστη και τον σπρώχνει να συνεχίσει για να μάθει γιατί και πώς έγινε αυτό.

παραδείγματα

► Ιδού μια φράση με κενά, που μας παρωθεί να διαβάσουμε και την επόμενη φράση για να τα συμπληρώσουμε: <Τους το καρφώσαμε με το καλημέρα.>

- Ενώ, αν γράφαμε : < Ο Ολυμπιακός νίκησε τον ΠΑΟ με γκολ που πέτυχε από το πρώτο λεπτό της αναμέτρησης >, η αφήγηση θα είχε λιγότερες ελλείψεις, αλλά μειωμένο αναγνωστικό ενδιαφέρον. Ο οπαδός του Ολυμπιακού θα πανηγύριζε για το σκορ, μα εμείς θα χάναμε τον αναγνώστη.
- Ως εναρκτήρια φράση : Η γη είναι στρογγυλή ,δεν προκαλεί το αναγνωστικό ενδιαφέρον, και μοιάζει αρκούντως πληκτική ώστε να φανεί χρήσιμη ως παράδειγμα για τις προτάσεις κρίσης της Λογικής ή για την γλωσσική διδασκαλία του κατηγορήματος· ενώ η φράση:<< Η γη είναι στρογγυλή, ρε κοιμισμένε!>> γίνεται λιγότερο αδιάφορη.

Υπόθεση: αρχή, μέση και τέλος

- ▶ Η αφήγηση **αρχίζει** με μερικές πληροφορίες που στοιχειοθετούν το σκηνικό, **εξελίσσεται** με μια εκτροχίαση από τα συνηθισμένα, κορυφώνεται στο αξιοσημείωτο συμβάν (π.χ. σύγκρουση δύο αντίθετων συμπεριφορών ή χαρακτήρων) και **ολοκληρώνεται**.

ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

- Το τελείωμα της ιστορίας μπορεί να γίνει με την αποτίμηση του αξιοσημείωτου συμβάντος ή με την επαναφορά του χρόνου από το παρελθόν στο παρόν, δηλ. με μια ακροτελεύτια φράση ή παράγραφο που ανήκει στην αφήγηση και ταυτόχρονα μας βγάζει από αυτήν, ή συχνά με κάποια λεπτομέρεια που τοποθετεί την ιστορία ή τον ήρωά της σε μια κλίμακα αξιών. Μέσα στην υπόθεση της ιστορίας μπορούμε να σφηνώσουμε σχόλια, να παραθέσουμε φράσεις από άλλο κείμενο, να εγγράψουμε τα συναισθήματα, τις ιδέες ή τις κρίσεις του αφηγητή και των ηρώων, να δώσουμε στοιχεία για τον χαρακτήρα των ηρώων, να προβούμε σε συγκρίσεις, να αξιοποιήσουμε τις επαναλήψεις για έμφαση, καθώς και να αναφερθούμε σε άλλη εξέλιξη της ιστορίας, που ενδεχόταν ,μα δε συνέβη τελικά .